

Olsztyn, 29 listopada 2016 r.

WOŚ.410.156.2015.MT

Burmistrz Lidzbarka

Na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353, ze zm.), w związku z art. 54 ust. 3 tej ustawy oraz art. 11 pkt 6 lit. j ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 778 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z 07 listopada 2016 r., znak: PGKS.6720.1.2013 (data wpływu do RDOŚ w Olsztynie 14.11.2016 r.) przedłożonego przez Burmistrza Miasta i Gminy Lidzbark, w sprawie wydania opinii, wymaganej w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, po przeanalizowaniu dokumentu:

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Lidzbark

wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, wykonaną w październiku 2016 r. przez EKUS Joanna Nowak, autor prognozy Pani Joanna Nowak, stosownie do wcześniejszego uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości

- przedkłada następującą opinię:

Studium jest opracowaniem, określającym politykę przestrzenną miasta/gminy. Powinno być ono ściśle powiązane z innymi dokumentami programowymi gminy, np. strategią rozwoju, lokalnym planem rozwoju, programem ochrony środowiska, programem rewitalizacji oraz dokumentami planistycznymi wyższego rzędu. Rangę studium w kontekście planowania miejscowego w gminie określa art. 9 ust. 4 ww. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wskazuje bowiem, że ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych, a art. 15 ust. 1 stanowi, że wójt, burmistrz, prezydent miasta sporządza projekt planu miejscowego, zawierający część tekstową i graficzną zgodnie z zapisami studium. Dlatego też, wynikające ze studium kierunki zagospodarowania powinny mieć potwierdzenie w regulacjach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a ustalenia studium są **wiążące** dla organów gminy przy ich sporządzaniu.

Zawartość studium w ogólnym zarysie jest zgodna z zakresem przedmiotowym określonym w art. 10 ust. 1 i 2 przywołanej wyżej ustawy oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy (Dz. U. Nr 118 z 2004 r., poz. 1233).

Z uwagi na to, że studium zawiera podstawowe ustalenia w zakresie polityki przestrzennej gminy, przede wszystkim poprzez wskazanie terenów przeznaczonych pod określone cele oraz dokonuje kwalifikacji i przeznaczenia poszczególnych obszarów gminy, już na tym etapie należy zwrócić szczególną uwagę na wyznaczenie terenów do rozwoju i realizacji aktywności gospodarczej **w zgodzie z obowiązującymi na terenie warunkami ochrony wartości przyrodniczych.**

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015, poz. 1777 ze zm.) wprowadziła nowy zapis w brzmieniu: zgodnie z art. 9 ust. 3.a **zmiana studium dla części obszaru gminy wymaga dokonania, zarówno w części tekstowej jak i graficznej studium, zmian w odniesieniu do wszystkich treści, które w wyniku wprowadzonej zmiany przestają być aktualne, w szczególności zmian w zakresie określonym w art. 10 ust. 1.** W związku z powyższym wszystkie treści zawarte w studium, należy zweryfikować pod kątem powyższego wymagania.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

ul. Dworcowa 60, 10-437 Olsztyn, tel.: 89 53-72-100, fax: 89 52-70-423, sekretariat.olsztyn@rdos.gov.pl, olsztyn.rdos.gov.pl

Do opracowania zmiany studium, Rada Miejska w Lidzbarku przystąpiła na mocy **Uchwały Nr XVII/144/12 z dnia 26 kwietnia 2012 r.** w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Lidzbark. Z przedstawionych informacji wynika, że gmina zamierza dokonać zmiany obowiązującego studium, które zostało uchwalone Uchwałą Nr XXXV/265/98 Rady Miejskiej w Lidzbarku z dnia 16 czerwca 1998 r.

Opinię do przedmiotowego dokumentu (konkretnie jego zmiany) RDOŚ w Olsztynie wydał 16 października 2014 r., znak: WOOŚ.410.118.2014.MT, po czym przygotowano kolejną zmianę (opinia do niej wydana była w 2015 r.). Treść niniejszej opinii nie będzie znacząco odbiegała od poprzedniej (tj. z 2015 r.), bowiem treść dokumentu i Prognozy nie uległa znaczącej zmianie. Jak wynika z treści wniosku o przedmiotową opinię, dokonano następnej zmiany w dokumencie, ponieważ zaistniała potrzeba jego kolejnej aktualizacji, wynikająca z konieczności uwzględnienia aktualnych uwarunkowań planistycznych, przestrzennych i prawnych, rozwoju inwestycji i mieszkalnictwa, w tym zarezerwowania terenów dla obwodnicy Lidzbarka.

Niniejsze zmiana składa się z części:

- Część I - uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
- Część II - kierunki,
- Część III- uzasadnienie, zawierające objaśnienie przyjętych rozwiązań oraz synteza ustaleń
- Załączniki graficzne

Projekt studium dzieli gminę na strefy funkcjonalno-przestrzenne. Wyznaczono strefy następujące:

- **A** – strefa rozwoju - miejska,
- **B** – podmiejska,
- **C** – sublokalnych ośrodków gminnych,
- **D** – ośrodków integralnych,
- **E** – **rolniczo-przyrodnicza**.

W ramach stref wyznaczono tereny funkcjonalne, odrębnie dla obszaru administracyjnego miasta i gminy. Strefa przyrodnicza, rekreacji turystyki i sportu obejmuje zachodnią część miasta, pas zieleni wzdłuż rzeki Wel wraz z terenami cmentarza oraz ogrodami działkowymi w północnej części miasta. W strefie zlokalizowane są tereny lasów, zieleni naturalnej otwartej, zieleni urządzonej, cmentarzy, tereny rekreacji indywidualnej i zbiorowej oraz usługi sportu i rekreacji.

W części dotyczącej **uwarunkowań** uwzględniono, uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

Obszar Miasta i Gminy Lidzbark obejmuje w przeważającej części tereny biologicznie czynne: lasy zajmują tu ponad połowę powierzchni gminy. Uwarunkowania środowiskowe, stwarzają doskonałe warunki do rozwoju rekreacji oraz wszelkich form turystyki, szczególnie wodnej. Jednakże, ogromna wartość przyrodnicza terenów, wymaga szczególnej ochrony, dlatego też rozwój wszelkich form zagospodarowania może być realizowany wyłącznie w zgodzie z przepisami prawa w tym zakresie, respektując zasady zrównoważonego rozwoju.

W obszarze Miasta i Gminy Lidzbark występują wielorakie **formy ochrony przyrody** oraz obszary cenne przyrodniczo:

- Welski Park Krajobrazowy, Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Otuliny Welskiego Parku Krajobrazowego -Słup,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Wkry,
- Obszar Natura 2000 obszar specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki (kod obszaru PLB140008),
- specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Lidzbarska PLH280012,
- specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Welska PLH280014,
- specjalny obszar ochrony siedlisk Przełomowa Dolina Rzeki Wel PLH280015,
- 42 pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej,

- 6 użytków ekologicznych: Bładowo, Chełsty, Kurojady, Studnia Nietoperzowa Zalesie, Torfowisko Wąpierskie, Klonowo,
- leśny rezerwat przyrody Jar Brynicy, faunistyczny rezerwat przyrody Bagno Koziana, leśny rezerwat przyrody Klonowo,
- korytarze ekologiczne (według systemu ECONET (Liro,1998) przez teren gminy przebiega obszar węzłowy o znaczeniu krajowym 8K-obszar Pojezierza Chełmińskiego-Dobrzyńskiego. Ponadto, przez obszar Miasta i Gminy Lidzbark przebiegają korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym Górnej Wkry oraz Wkry. Przez teren gminy przebiega Dolina Drwęcy-Dolina Dolnej Wisły Wschodni oraz Puszcza Biała-Dolina Drwęcy).
W jej granicach występują również liczne jeziora polodowcowe, głównie typu rynnowego, a przez Jezioro Lidzbarskie, Zakrocze i Grądy przepływa rzeka Wel.
Strategia rozwoju dla Miasta i Gminy Lidzbark wskazuje, iż planuje się na terenie gminy rezerwaty:

- Kopaniarze o powierzchni 156,58 ha (leśny, który ma chronić kilka oddziałów leśnych z łąką, borem mieszanym, borem sosnowym świeżym i brzezina bagienną);
- Torfowisko Piaseczeńskie o powierzchni 16,7 ha (w celu ochrony zbiorowisk wodno - torfowiskowych).

Z punktu widzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, najistotniejsze znaczenie posiadają te zapisy studium, które dotyczą bezpośrednio środowiska we wszystkich jego aspektach, szczególnie zaś przyrodniczego.

Teren opracowania, szczegółowo zinventaryzowano w powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej dla gminy Lidzbark (119 jednostek fitosocjologicznych, 85 zespołów roślinnych, 34 zbiorowiska o nie w pełni określonej randze). Na terenie gminy rozpoznano 47 gat. ssaków. Spośród nietoperzy napotkano na nocka Natterera, nocka łydkonosego (jezioro Tarczyńskie, Grądy i Włecz), mroczka późnego, karlika małego, karlika większego, borowca wielkiego oraz gacka brunatnego. Na terenie gminy rozpoznano 165 gatunków ptaków.

Projekt zmiany studium:

- wyznacza tereny aktywizacji gospodarczej (zabudowa produkcyjna, magazynowa, składowa, usługowa) w północno wschodniej części miasta w sąsiedztwie obwodnicy; tereny rozwoju zabudowy letniskowej oraz zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie jeziora Kiełpińskiego; tereny rozwoju zabudowy rekreacji indywidualnej nad jeziorem Lidzbarskim;
- zakłada rozwój stref aktywizacji gospodarczej na obrzeżach wsi (Dłutowo) i miejscowości Lidzbark;
- wyznacza obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia jest średnie i wynosi raz na 100 lat (woda 1 %) - wyznaczony zasięg wód powodziowych w mieście i gminie Lidzbark opiera się na rzece Wel i rzece Wkra; na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują ograniczenia wynikające z art. 40 ust. 1 pkt 3 oraz art.88l ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r., Prawo wodne);
- wyznacza obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, wskazane we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego;
- zabezpiecza się rezerwę terenu pod budowę obejścia miasta Lidzbark po południowej stronie łączącego drogę wojewódzką 544 i drogę powiatową 1359 w sąsiedztwie istniejącego cmentarza pozostawiono rezerwę na jego poszerzenie;
- w celu ograniczenia lokalizacji zabudowy produkcyjnej w centrum miasta, ograniczono ją do stanu istniejącego, zaś w miejscu, w którym funkcji tej obecnie nie ma, zaprojektowano zabudowę usługową, mieszkaniowo-usługową i parkingi;
- zakłada ograniczenie zabudowy zaplanowane w obowiązującym studium terenów rekreacyjnych, pozostawiając jedynie istniejące ośrodki lub też tereny, które niegdyś taką funkcję posiadały pozostawiając w ten sposób istniejący las; pozostawiono również las, który ówczesnie istnieje, a w obowiązującym studium przeznaczony jest pod zabudowę ekstensywną (zabudowa ekstensywna przewidywana była również na terenach przeznaczonych w projektowanym studium, jako tereny zieleni naturalnej otwartej oraz tereny zieleni urządzonej na terenach podmokłych);

- zrezygnowano z lokalizacji terenów rekreacyjnych (jak w obowiązującym studium) w północnej części Jeziora Lidzbarskiego, jako iż teren ten porasta las glebochronny oraz las ochronny miasta;
- wyeliminowano funkcję, która wprowadziłaby dominanty wysokościowe w typowym krajobrazie rolniczym; przy projektowaniu funkcji rozwojowych uwzględniono przebieg korytarzy ekologicznych pozostawiając brzegi rzek i jezior wolne od rozwoju zabudowy, jako „Strefę ochronną zbiorników wodnych z istniejącą i projektowaną zielenią naturalną”, co zapewnić ma migrację zwierząt;
- zakłada się **ochronę alei przydrożnych**, jako element krajobrazu kulturowego znajdujące się na terenie gminy Lidzbark; typowane do ochrony aleje przydrożne: droga 1278N odcinek Zalesie-Słup, 1298N na całej długości cenne aleje, droga 541N - odcinek skrzyżowanie z drogą nr 538 - Kiełpiny;
- w celu uporządkowania centralnego przebiegu rzeki Wel na odcinku od drogi wojewódzkiej 544 do południowych granic miasta wprowadzono tereny zieleni urządzonej;
- w stosunku do rozproszonej zabudowy zagrodowej gospodarka ściekowa w projekcie studium zakłada realizowanie odprowadzania ścieków w oparciu o przydomowe oczyszczalnie ścieków i zbiorniki bezodpływowe (w stanie istniejącym kanalizacja na terenie gminy rozwija się wzdłuż wyznaczonej aglomeracji). Miasto i część Gminy Lidzbark (miejscowości: Wlewk, Cibórz, Jamielnik) znajdują się w obszarze aglomeracji Lidzbark (wyznaczona rozporządzeniem Nr 48 Wojewody Warm.-Maz. z dnia 24 listopada 2006 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Lidzbark (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2006 r. Nr 191 poz. 2676) o liczbie RLM również 7 096 z oczyszczalnią zlokalizowaną w Ciechanówku;
- wskazuje na **problematiczne kwestie, wymagające uregulowania, uporządkowania**, np.:
  - na terenie gminy występują **niekontrolowane punkty eksploatacji kruszywa** w rejonach Wybowa, Jamielnika, Wlewska, Zdrojek oraz Biernat;
  - zagrożeniem dla środowiska gruntowo-wodnego jest **nieuporządkowana w pełni gospodarka ściekowa**, która niejednokrotnie opiera się na nieszczelnych szambach, z których dostają się do wód substancje biogenne; zagrożeniem dla życia mieszkańców jest również **hałas drogowy**, który będzie narastał wraz z planowaną budową dróg oraz innych inwestycji;
  - **niekontrolowana zabudowa jezior** (konieczność uporządkowania zabudowy nad jeziorem Kiełpińskim, co roku wzrasta tu liczba decyzji o warunkach zabudowy przewidującej lokalizację zabudowy letniskowej. Doprowadzić to może do powstania znacznej ilości terenów zainwestowanych również mieszkaniowych i wprowadzenia chaosu przestrzennego oraz nasilenia konfliktów pomiędzy potrzebami ochronnymi, a potrzebami rozwoju rekreacyjnego;
  - występowanie **zagrożeń dla cennych siedlisk fauny**, np. przesuszenie i obniżenie poziomu wód gruntowych, w wyniku przeprowadzonych w melioracji oraz innych czynników, co powoduje to zmniejszanie się powierzchni cennych siedlisk fauny, zwłaszcza ptaków, jakimi są wilgotne łąki torfowiska oraz ich degradację, a także przyspiesza proces sukcesji – zarastania dawnych mokradeł lasem, co dodatkowo ogranicza powierzchnię tych siedlisk. Tego rodzaju negatywne czynniki spowodowały np. znaczne przesuszenie siedlisk, zubożenie ornitofauny rezerwatu „Bagno Koziana” (m.in. zniknęła kolonia śmieszki i część lęgowych gatunków wodno-błotnych); w celu poprawy gospodarki wodnej projekt zakłada inwentaryzację, odbudowę oraz prawidłową eksploatację systemów melioracji;
  - czynnikiem wpływającym negatywnie na faunę jest **rosnąca lokalnie antropopresja** związana z letniskowo-rekreacyjnym zagospodarowaniem brzegów jezior oraz skarp nad nimi, szczególnie nad jeziorami Kiełpińskim, Grądy i Lidzbarskim. W celu ograniczenia zabudowy w sąsiedztwie jezior projekt zakłada określenie lokalizacji zabudowy rekreacyjnej nad tymi jeziorami, a dodatkowo nad jeziorami: Lidzbarkiem i Kiełpińskim sporządzenie, po zakończeniu procedury sporządzania studium, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; z racji na wysoką wartość przyrodniczą terenów, położenie w sąsiedztwie obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki zrezygnowano z możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych;

- zagrożeniem dla ichtiofauny na terenie gminy są istniejące **elektrownie wodne i piętrzenia rzeki** m.in. w Lidzbarku, Kurojadach, Chelstach (jeziorem proponowanym do podpiętrzenia jest jezioro Bryńskie w zlewni rzeki Brynica, na terenie gminy projektowany jest obiekt małej energetyki wodnej Kurojady w zlewni rzeki Wel);
- na terenie Miasta i Gminy Lidzbark **brak jest osuwisk**, jednak występują tereny predysponowane do występowania **ruchów masowych**, które winno się zachować wolne od zabudowy lub też przed przystąpieniem do lokalizacji budynków należy przeprowadzić badania geotechniczne wskazujące na możliwość lokalizacji obiektów;
- teren gminy posiada korzystne warunki do rozwoju elektrowni wiatrowych, jednakże z racji na położenie gminy na terenie licznych form ochrony przyrody oraz w zasięgu korytarzy ekologicznych o randze krajowej i regionalnej, odstąpiono od wyznaczenia tego kierunku w studium. Informacyjnie wskazano również na **zasady lokalizacji określone w ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych** (Dz.U. 2016, poz. 961); zgodnie z art. 3 ww. ustawy lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zaś odległości od budynku mieszkalnego lub budynku o funkcji mieszanej zostały zapisane w art. 4.

Analizując zapisy zawarte w dokumencie w odniesieniu do poszczególnych stref można uznać, że **co do zasady sprzyjają zachowaniu, ochronie i kształtowaniu gminnego systemu obszarów chronionych**, uwzględniając *ekologizację rolniczej przestrzeni produkcyjnej i osadniczej*. W większości wyłączono tereny rolne z możliwości zabudowy, celem ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej i zapobieganiu przekształceń krajobrazu. Uwzględniono tereny zieleni otwartej naturalnej i urządzonej, tereny lasów i dolesień, tereny wód powierzchniowych. Wyznaczono obszary wolne od zabudowy, w tym między innymi: tereny lasów oraz wskazanych do zalesienia, użytki ekologiczne, tereny wód powierzchniowych za wyjątkiem budowy obiektów i urządzeń służących gospodarce wodnej, tereny rezerwatów przyrody *Jar Brynicy, Bagno Koziana, Rezerwat przyrody Klonowo*, obszary szczególnego zagrożenia powodzią zgonie z przepisami odrębnymi, tereny zieleni naturalnej za wyjątkiem szlaków rowerowych, szlaków pieszych oraz obiektów małej architektury.

Do projektu zmiany studium wykonano i załączono do wniosku o opinię **Prognozę** oddziaływania na środowisko wraz z rysunkiem graficznym. Analizując treść załączonej prognozy można uznać, że zawarte w niej informacje odpowiednio opisują i przedstawiają charakter oddziaływań na poszczególne aspekty środowiska, w tym również w odniesieniu do elementów środowiska przyrodniczego. Dokument w postaci Prognozy, z racji przypisywanej mu funkcji, powinien przede wszystkim przeanalizować poszczególne zapisy w aspekcie zgodności z wymaganiami prawa, tym samym prawnej możliwości ich wprowadzenia do uchwały, możliwości i warunki zastosowania odstępstw oraz wskazać na potencjalne konflikty i rozbieżności. Analizując przedmiotową Prognozę można uznać, że zawiera ona wszystkie elementy formalne wymagane przepisami prawa oraz w wielu aspektach wypełniła również wymagania merytoryczne, wynikające z wcześniejszego uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości.

Biorąc pod uwagę wyniki Prognozy, zaproponowane w zmianie studium funkcje, nie wpłyną negatywnie na stan środowiska.

Analizując przedstawioną dokumentację, opisującą charakter przewidzianych zmian wraz z uzasadnieniem do ich wprowadzenia oraz potencjalnym oddziaływaniem na środowisko, można uznać, że projektowana zmiana studium nie powinna w sposób znacząco negatywny wpłynąć na jego stan. Jednakże, każda zmiana, szczególnie na obszarach chronionych oraz w ich bezpośrednim otoczeniu, nie pozostaje całkowicie bez wpływu na przedmiot i cele ochrony. Realizacja wskazanych w studium zadań i celów z pewnością nie nastąpi w sposób bezkolizyjny, dlatego też odbywać się powinna z uwzględnieniem poszanowania zasad rozwoju zrównoważonego.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium wyznacza się **obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu**

publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Należy jednak zaznaczyć, że inwestycje te również nie będą mogły naruszać ustaleń obowiązującego studium na etapie uchwalania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, co jest wymaganiem art. 20 ust. 1 ustawy o planowaniu (...).

Jak wskazano powyżej, na obszarze gminy występują formy ochrony przyrody na których obowiązują określone zakazy, w stosunku do których poczyniono **odstępstwa**, w tym między innymi w odniesieniu do realizacji inwestycji celu publicznego. Odstępstwa w tym zakresie przewiduje również akt wyższego rzędu, tj. ustawa o ochronie przyrody. Realizacja **inwestycji celu publicznego**, mimo możliwości zastosowania odstępstw od zakazów i nakazów zawartych w przepisach prawa, nie oznacza jednakże **dowolności przy ich realizacji**. Badanie jej oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000 wymagane jest na mocy *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku (...)*. Odnośnie do pozostałych przedsięwzięć (inwestycji) **muszą być one bezwzględnie przestrzegane.**

Przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenów w studium nie może pozostawać w sprzeczności z koniecznością racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody oraz utrzymania równowagi przyrodniczej, o których mowa w art. 72 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 672 ze zm.). W ust. 1 ww. artykułu nakazuje się również, aby w studium zapewnić warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, w szczególności przez zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska oraz uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

Zatem, w trakcie realizacji inwestycji w granicach objętych studium obowiązuje przestrzeganie wszystkich zasad ochrony środowiska wymaganych przepisami prawa, w szczególności zaś, należy uwzględnić:

- ograniczenie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych,
- budowę/rozbudowę/przebudowę infrastruktury prowadzić z zachowaniem naturalnego ukształtowania koryta i brzegów rzeki,
- prowadzenie robót w taki sposób, aby nie dopuścić do zanieczyszczenia wód, ani też pogorszenia ich stanu ilościowego i jakościowego,
- zagospodarowanie mas ziemnych zgodnie z przepisami prawa,
- przy budowie, rozbudowie lub modernizacji obiektów budowlanych należy stosować takie rozwiązania, które ograniczają skutki ujemnego oddziaływania na grunty,
- przestrzeganie zasad ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2015, poz. 909 ze zm.), zwłaszcza wynikających z art. 3 rozdziału 1 (zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych, ograniczanie zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi) oraz rozdziału 2,
- na obszarze opracowania możliwa jest realizacja wszelkich działań, zadań, zamierzeń budowlanych, inwestycji i przedsięwzięć przy uwzględnieniu zachowania zieleni wysokiej w stopniu maksymalnym, a na obszarach form ochrony przyrody - zgodnie z przepisami w zakresie zadrzewień i zakrzaczeń ustanowionymi dla danej formy;
- w trakcie realizacji obowiązuje przestrzeganie wszystkich przepisów o ochronie środowiska, w szczególności zaś, należy stosować się do zasad, wynikających z poniższych aktów:
- w przypadku gatunków dziko występujących zwierząt, a także roślin i grzybów podlegających ochronie gatunkowej mającej na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu okazów gatunków oraz ich siedlisk i ostoi, wymagane jest przestrzeganie zapisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dotyczących zakazów oraz odstępstw od zakazów w odniesieniu do ww. gatunków oraz wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, zwłaszcza:
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r., poz. 1348),
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409),

- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408),
- zgodnie z art. 83 ust. 2a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zezwolenia na usunięcie drzew w obrębie pasa drogowego drogi publicznej wydaje się po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska,
- zgodnie z art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków wydaje wojewódzki konserwator zabytków,
- zgodnie z art. 118 ww. ustawy istnieje obowiązek zgłoszenia działań, o których mowa we wskazanym artykule (w ust. 1 pkt 1-4) regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska, a do prowadzenia działań, można przystąpić, jeżeli w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia regionalny dyrektor ochrony środowiska nie wniesie, w drodze decyzji, sprzeciwu. Formułując powyższe ustalenia, organ uwzględnił położenie części terenu w granicach prawnie chronionych form ochrony przyrody.

Reasumując powyższe:

Na etapie zmiany niniejszego studium, przeprowadzona sooś, w tym załączona Prognoza daje potencjalną gwarancję, że przyjęty sposób zagospodarowania terenów nie wpłynie znacząco negatywnie na ochronę obszarów Natura 2000 oraz pozostałych obszarów chronionych prawem. Wprowadzenie strategiczna ocena, przeprowadzana na etapie takiego dokumentu, jakim jest studium (w analizowanym przypadku jego zmiana) może ocenić wyłącznie wpływ przewidywany ustaleń projektowanego dokumentu na środowisko i ma charakter hipotetyczny (oznacza to, że realny wpływ inwestycji zostanie oceniony na etapie przeprowadzania właściwej oceny oddziaływania na środowisko, z uwzględnieniem szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej) jednakże, przedłożony projekt w zaproponowanym kształcie nie powinien skutkować oddziaływaniem negatywnym oraz naruszeniem zakazów zawartych w ustawach, rozporządzeniach, uchwałach, zarządzeniach w związku z planowanym sposobem zagospodarowania dla celów wskazanych w studium. Tym samym, przyjmuje się, że w tym aspekcie przedmiotowa prognoza wypełniła rolę prewencyjną na tym etapie postępowania.

Informacje zawarte w Prognozie, zwłaszcza wskazane działania minimalizujące powinny zostać uwzględnione przez potencjalnych wykonawców wszystkich inwestycji w granicach objętych studium i stanowić dla nich wskazówkę obowiązującą w trakcie procesu przygotowywania inwestycji, tj. planowania, projektowania i realizowania przewidzianych w planie przedsięwzięć.

Nadmieniam, że stosownie do zapisu art. 55 ust. 2 ustawy o udostępnianiu (...) projekt dokumentu, nie może zostać przyjęty, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000. W odniesieniu do analizowanego dokumentu, wydaje się, że powyższe kryterium braku znacząco negatywnego oddziaływania, zostało spełnione.

Mimo wielu słusznych ustaleń oraz prawidłowości wprowadzonych zapisów, tutejszy organ wskazuje na potrzebę uwzględnienia następujących uwag:

UWAGI:

- na stronie 89 Prognozy wskazano na *Gminny Plan gospodarki odpadami* – dokument ten nie obowiązuje, ponieważ uchwały w sprawie przyjęcia ww. dokumentów zostały uchylone ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach; jedynym dokumentem obowiązującym w zakresie gospodarki odpadami jest krajowy plan gospodarki odpadami oraz wojewódzki plan gospodarki odpadami (WPGO);
- na stronie 186 projektu studium zapisano, że na terenie gminy znajdują się tereny linii kolejowej nr 208 o znaczeniu państwowym, relacji Chojnice – Działdowo, stanowiącej teren zamknięty zgodnie z decyzją Nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów przez, które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych - teren linii nie stanowi terenu zamkniętego, bowiem tereny te stanowią **działki o**

konkretnych numerach przez które linia przebiega (należy zaznaczyć, że nie zawsze wszystkie działki przez które dana linia kolejowa przebiega posiadają status terenu zamkniętego);

- na stronie 152 - uzupełnić kierunki w zakresie gospodarki odpadami – podstawowym celem jest **zapobieganie powstawaniu odpadów oraz selektywna zbiórka** u źródła (zgodnie z wymaganiami prawa gminy są zobowiązane do utworzenia na swoim terenie selektywnego punktu zbierania odpadów tzw. PSZOK);
- w studium wskazano na Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2011-2016 (przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr XVIII/333/12 z dnia 19 czerwca 2012 r.); warto byłoby odnieść się do projektu WPGO w aspekcie przynależności Gminy do regionu i regionalnej instalacji (praktycznie plan jest ukończony i do końca roku prawdopodobnie zostanie przyjęty); załącznikiem do WPGO jest plan inwestycyjny;
- na stronie 179 należy zweryfikować zapis odnośnie odpadów – odpady poddawane są procesom **przetwarzania na zasadzie odzysku** w RIPOK (regionalna instalacja przetwarzania odpadów komunalnych wyznaczona w Planie gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego); składowanie odpadów komunalnych jest ich unieszkodliwianiem i może dotyczyć tylko tych frakcji odpadów, które pozostały po poddaniu ich uprzednio odzyskowi; składowanie jest ostatecznością i może dotyczyć tylko tych odpadów, których odzysk jest niemożliwy;
- w tekście należy przywoływać obowiązujące publikatory, np. na stronie 9 (podstawy formalno-prawne) przywołane ustawy posiadają jednolite teksty ustaw:
- ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 446);
- wskazana w tekście ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2016, poz. 250).

Opinia niniejsza nie posiada charakteru wiążącego dla organu opracowującego projekt dokumentu, jednakże, w podsumowaniu, przygotowywanym na podstawie art. 55 ust. 3 ustawy o udostępnianiu(...) jest on zobowiązany uzasadnić wybór odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także przedstawić informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- 2) opinie właściwych organów.

Z uwagi na fakt, że nie wszystkie sugestie zawarte w niniejszej opinii znajdują zastosowanie bezpośrednio w treści uchwały, to jednak mogą one być pomocne i posłużyć inwestorowi oraz bezpośrednio jednostkom wykonawczym, w toku procesu przygotowania i realizacji inwestycji, stanowiąc źródło wskazówek świadomego, odpowiedzialnego i optymalnego z punktu widzenia ochrony środowiska podejścia do zadania inwestycyjnego. Powinny być także pomocne przy opracowywaniu wariantów inwestycji w taki sposób, aby koszty środowiskowe w związku z jej realizacją, można było uznać za akceptowalne.

Uzasadnienie

Pismem z 07 listopada 2016 r., znak: PGKS.6720.1.2013 (data wpływu do RDOŚ w Olsztynie 14.11.2016 r.) Burmistrz Miasta i Gminy Lidzbark zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie, w sprawie wydania opinii, wymaganej w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko do projektu dokumentu: **zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Lidzbark**. Opinia niniejsza wymagana jest z mocy art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.), na podstawie którego organ opracowujący projekt dokumentu, wymagający strategicznej oceny oddziaływania na środowisko poddaje projekt, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu przez właściwe organy oraz art. 11 pkt 6 lit. j

ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 778 ze zm.) - na podstawie którego organ uzyskuje opinie o projekcie studium.

Z mocy art. 57 ust.2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...) oraz art. 11 pkt 6 lit. j ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, organem opiniującym właściwym w przedmiotowej sprawie jest regionalny dyrektor ochrony środowiska. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie przedkłada niniejszą opinię do wykorzystania zgodnie z art. 55 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji (...) oraz do wprowadzenia do projektu studium zmian wynikających z uzyskanej opinii, stosownie do art. 11 pkt 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Olsztynie
Marta Harhaj
p.o. Naczelnika Wydziału
Ocen Oddziaływania na Środowisko

Otrzymują:(za dowodem doręczenia) – przez e-PUAP

1. Burmistrz Lidzbarka, 13-230 Lidzbark, ul. Sądowa 21
2. aa